

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **Z. N.**, st. příslušnost: Islámská republika Afghanistan
naposledy pobýtem Zařízení pro zajištění cizinců V. L. 234, X V. L.
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje**
sídlem U Výstaviště 18, 751 52 Přerov

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 4. 2019, č. j. KRPM-52322-23/ČJ-2019-140022, ve věci zajištění cizince

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce navrhoval přezkoumání rozhodnutí žalované, citovaného v záhlaví, kterým žalovaná podle § 129 odst. 1 a 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zajistila žalobce za účelem jeho předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství [Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013], dále jen („nařízení Dublin III“), kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu podaného státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. Dobu zajištění cizince podle § 125

odst. 1 zákona o pobytu cizinců žalovaná stanovila na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, tj. od 24. 4. 2019 do 23. 5. 2019.

2. **Žalobce v žalobě** namítal nedostatečnost posouzení realizovatelnosti účelu zajištění s ohledem na možnost předání žalobce do Bulharska. Žalobce považoval předání do Bulharska za nepřípustné, neboť Bulharsko není schopno zabezpečit řádný průběh azylového řízení, v bulharském azylovém systému jsou systematické nedostatky. Vyhodnocení přijatelnosti zajištění žalobce s ohledem na eventuální nedostatky v bulharském azylovém systému v napadeném rozhodnutí chybí a tuto otázku žalovaná vypořádala naprosto nedostatečně. Žalobce odkázal na čl. 3 bod 2 pododstavec 2 nařízení Dublin III na to, že žalovaná v napadeném rozhodnutí na straně 5 uvedla, že Bulharsko je bezpečnou zemí, která dodržuje právní předpisy zabývající se ochranou uprchlíků. Žalobce považoval toto vyhodnocení otázky přijatelnosti předání žalobce do Bulharska za zjevně nedostatečné a nepřijatelné. Žalovaná přistoupila zjevně k předání žadatele o mezinárodní ochranu do Bulharska fakticky jako k předání žadatele do standardního členského státu schengenského systému a vůbec nevyhodnotila specifika bulharského azylového systému a situaci žadatelů o mezinárodní ochranu v Bulharsku, ačkoliv se jedná o nikoliv zřídka traktované téma. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016-27, podle kterého měl správní orgán zahrnout do svých úvah i otázku faktické a právní uskutečnitelnosti předání, a to z úřední povinnosti. V případě Bulharska je situace vypjatá. V dubnu 2014 UNHCR revidoval své odmítavé stanovisko k vracení žadatelů o mezinárodní ochranu do Bulharska, ale stále existuje dostatek podkladů k závěrům, že vracení žadatelů o mezinárodní ochranu do Bulharska je nepřípustné. Jedním z relativně aktuálních nezávislých materiálů popisujících stav azylového řízení před vydáním napadeného rozhodnutí byl aktualizovaný Country report Bulgaria z února 2018, který popisoval stav ke dni 31. 12. 2017. Tento materiál žalobce předložil jako důkaz svých tvrzení o systematických nedostatcích bulharského azylového systému a zdůrazňuje z něj nejkriklavější důvody absence účelu zajištění žalobce.
3. Nová bulharská právní úprava přijatá na konci roku 2015 reagovala na požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32 ze dne 26. 6. 2013 („procedurální směrnice“), avšak ani formální transpozice pravidel zakotvených v této procedurální směrnici nebyla provedena v souladu s principy a doporučeními sjednocující evropské úpravy. Jedná se například o kratší (šestiměsíční) lhůtu stanovenou pro možné pokračování zastavených azylových řízení v případě dublinských návratů, což není v souladu s evropským devítiměsíčním standardem. Povinnosti zakotvené v procedurální směrnici dále nerespektují absenci zákonného zabezpečení meritorního posouzení opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu ve výjimečných případech, jakož i zaručení legality pobytu takového žadatele na území Bulharska alespoň v průběhu prvotního posouzení této žádosti. Zásadním a trvalým nedostatkem bulharského azylového řízení je nezabezpečení potřebných tlumočnicků, což brání řádnému průběhu azylových řízení. Po kolapsu fondu k zabezpečení tlumočnických služeb v roce 2015 bohužel nedošlo v průběhu roku 2016 ani 2017 k podstatnému zlepšení situace. Tlumočení je v praxi zabezpečováno takřka jen ze světových jazyků, avšak tlumočníci z dalších klíčových jazyků (např. farsí, dari, paštu, kurdštiny, urdu, tamilštiny, svahilštiny) jsou takřka nedosažitelní. Jazyk, v němž jsou vedeny pohovory, si rovněž vybírá správní orgán a nikoliv žadatel o mezinárodní ochranu, což vede k nevyhnutelným obtížím při vedení azylového řízení. Ve 2 % z 225 případů monitorovaných bulharským helsinským výborem byly azylové pohovory prováděny v jazyce, který žadatel neovládal, případně za pomoci jiného žadatele o mezinárodní

ochranu. Tyto nedostatky se nevyhýbají ani soudním řízením, neboť v 16 % soudních řízení soudní tlumočníci prokázali nedostatečnou znalost bulharštiny. Porušení procesních práv v řízeních v Bulharsku je velmi pravděpodobné. Nedostatečná je i právní pomoc, protože ani v průběhu roku 2017 nedošlo k realizaci programů, které měly zabezpečit funkční poskytování právní pomoci žadatelům o mezinárodní ochranu. První finanční prostředky z programu AMIF budou uvolněny patrně až od konce ledna roku 2019, přičemž budou využívány pouze na pomoc zranitelným osobám mezi žadateli o mezinárodní ochranu. Ačkoliv existují pravidla pro poskytování bezplatné právní pomoci, v praxi se jí žadatelům o mezinárodní ochranu nedostává. Na eventuální právní pomoc financovanou státem pak mají žadatelé o mezinárodní ochranu nárok až po podání žaloby proti negativnímu rozhodnutí, a při formulaci žalob a jejich podání tak musí spoléhat prozatím pouze na neziskové organizace.

4. Zvlášť závažná situace panuje v obecném přístupu k žadatelům o mezinárodní ochranu z Afghánistánu. Ke konci roku 2016 začalo být nahlíženo na afghánské žadatele o mezinárodní ochranu jako na „zjevně nedůvodné“ žadatele. Procento úspěšných žadatelů o jakýkoliv druh ochrany pokleslo z 2,5 % v roce 2016 na 1,5 %, přičemž většine úspěšných žadatelů byla nějaká forma ochrany udělena až na základě soudních rozhodnutí. Nápadný nepoměr mezi úspěšností žadatelů o mezinárodní ochranu z Afghánistánu v Bulharsku a ostatních evropských státech byla tematizována Evropskou komisí a řadou soudů členských zemí Evropské unie (dále jen „EU“).
5. Od zhoršení situace v bulharských azylových centrech související s nárůstem žadatelů především od roku 2016, došlo k zásadnímu zhoršení materiální situace ubytovaných žadatelů, neboť žadatelé o mezinárodní ochranu již ode dne 1. 2. 2015 kromě ubytování, stravy a základní lékařské péče nedisponují žádnou finanční podporou. Situace ve většině národních přijímacích center kromě Vraždebny zůstává velmi špatná a pod úrovní minimálních akceptovatelných standardů, nedostatečné jsou dokonce dodávky vody a základní údržba sanitačního zařízení. Žadatelům jsou poskytována pouze dvě jídla denně a základní hygienické balíčky, a zásadním problémem je tedy zaopatření základních léků či prostředků péče o děti.
6. Situace v bulharských „otevřených“ přijímacích střediscích vygradovala s ohledem na nepříjemné sociální podmínky žadatelů o mezinárodní ochranu a přeplněnost středisek na konci srpna 2016 hromadnými násilnostmi mezi afghánskými a iráckými žadateli o mezinárodní ochranu v největším přijímacím středisku Harmanli, což vedlo k otevření prvního přijímacího střediska detenčního typu. Po mnoha urgencích vůči bulharské vládě vyzývajících k uzavření střediska Harmanli s ohledem na údajná rizika tohoto zařízení pro veřejné zdraví bylo dne 23. 11. 2016 středisko Harmanli bez předchozího varování nebo upozornění uvaleno do policejní karantény a zcela zablokováno. Následné nepokoje byly řešeny využitím excesivního násilí ze strany bulharských bezpečnostních složek, zajištěním přibližně 400 afghánských žadatelů o mezinárodní ochranu jejich umístěním do dalšího přijímacího střediska detenčního typu. Zvláště od těchto vyhrocených událostí začalo docházet k soustavné diskriminaci především mladších afghánských žadatelů.
7. Po třech letech nulové podpory azylantů v prosinci 2016 bulharská vláda přijala dlouho očekávaný dekret, který má zajistit podporu individuálních držitelů mezinárodní ochrany v Bulharsku. Jedná se ovšem pouze o formální řešení, jehož jediným účelem je formálně vyhovět tlaku na změnu situace, ve skutečnosti však nijak nezměnit skutečný cíl bulharské právní úpravy a praktické organizace podpory azylantů, tj. odrazení jakýchkoliv

potenciálních zájemců o mezinárodní ochranu v Bulharsku. Podstatou této podpory integrace azylantů v Bulharsku je totiž zřízení fondů, ze kterých mohou čerpat jednotlivé samosprávné celky, které pak mají individuální integrační podporu poskytovat. S ohledem na všeobecnou averzi k jakékoliv podpoře azylantů v bulharské společnosti, která není mimo nejvyšší oficiální místa ani bržděna bulharskými právními závazky vyplývajícími z evropského práva, nelze pochybovat o tom, že výše uvedený systém „podpory“ azylantů byl záměrně koncipován tak, aby ve skutečnosti žádnou podporu neposkytoval. Vcelku očekávatelně totiž po zavedení těchto možností o poskytnutí prostředků nepožádal ani jeden z oprávněných 265 bulharských samosprávných celků. Výše uvedená nevůle k jakékoliv snaze o usnadnění integrace žadatelů o mezinárodní ochranu vede k celkem pochopitelné ztrátě snahy žadatelů o dokončení azylové procedury. V roce 2017 žadatelé ukončili dobrovolně azylové řízení v 77 % případů.

8. Dále žalobce namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro absenci podmínek aplikovatelnosti Nařízení Dublin III s ohledem na čl. 20. Ačkoliv žalobce v průběhu řízení uvedl, že po svém odchodu z Bulharska žil přes půl roku v Srbsku a podle zjištění žalované byl dokonce jeho cizinecký doklad v Bulharsku zneplatněn takřka před třemi měsíci, žalovaná se v odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec nezabývala čl. 20 Nařízení Dublin III. Podle tohoto ustanovení zaniká povinnost členského státu převzít zpět žadatele o mezinárodní ochranu, pokud tento stát je schopen doložit, že žadatel mezitím opustil území členských států na dobu nejméně tří měsíců. V případě žalobce účel zajištění nebude moci být realizován, jelikož Bulharsko nebude povinno žalobce převzít. Povinností žalované bylo, aby dostatečně vyhodnotila realizovatelnost účelu zajištění a dostatečně se vypořádala se skutkovými okolnostmi, které realizovatelnost účelu zajištění problematizují. Právě touto okolností byl dlouhodobý pobyt žalobce v Srbsku – tedy mimo území členských států dublinského systému.
9. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** uvedla, že žalobce vstoupil na území České republiky dne 24. 4. 2019 bez cestovního dokladu a víza či jiného povolení, které by jej opravňovalo ke vstupu pobytu na území České republiky. Pozemní hranici České republiky překonal žalobce v ložném prostoru nákladního vozidla přijíždějícího ze Slovenské republiky. Pobytová kontrola cizince byla provedena dne 24. 4. 2019 v 11.45 h v obci Lutín v areálu „firmy Sigma“ poté, co vyskočil z ložné plochy nákladního vozidla se srbskou mezinárodní registrační značkou. Výsledkem řídicích nákladního vozidla a výpisem transakcí z mytných bran poskytnutých Ředitelstvím silnic a dálnic České republiky bylo prokázáno, že žalobce přicestoval ze Slovenské republiky v nákladním prostoru označeného nákladního vozidla přes bývalý hraniční přechod Kúty – Lanžhot. Lustrace žalobce proběhla s negativním výsledkem v cizineckém informačním systému i v informačních systémech Policie České republiky a v evidencích AFIS. V systému EURODAC byla nalezena shoda s ID č. X. Na základě tohoto záznamu žalovaná zaslala žádost o zjištění totožnosti cizince v Bulharsku. V odpovědi Interpol Sofie sdělil, že osoba Z. L., nar. X, dle výpisu z tamních databází ze dne 12. 12. 2008 požádala o vydání cizineckého dokladu a byl mu vydán doklad občana cizí země pod mezinárodní ochranou č. X. Tento doklad byl zneplatněn dne 28. 1. 2019, protože žalobce opustil ubytování. V tuto chvíli byl jeho uprchlický status zamítnut. Dne 12. 12. 2018 žalobci byly sejmuty otisky prstů v rámci běžné kontroly v uprchlickém táboře Pastrogor.
10. V souladu s čl. 18 odst. 1 písm. d) Nařízení Dublin III je Bulharsko povinno žadatele přijmout zpět na své území, a to i v případě, kdy řízení o jeho žádosti bylo již ukončeno.

Na podkladě těchto zjištění byl žalobce zajištěn a dne 26. 4. 2019 umístěn do Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty.

11. K žalobním námitkám žalovaná uvedla, že dostatečně zhodnotila skutečný stav věci, uspokojivě posoudila tento případ a nejednala svévolně. Ustanovení § 129 zákona o pobytu cizinců je normou kogentní, která policii nařizuje, jak má postupovat, je-li naplněna skutková podstata § 129. Proto žalovaná podle tohoto předpisu konala. V době vydání předmětného rozhodnutí jí nebyla známa žádná ze skutečností, které by bránily realizaci předání žalobce podle Nařízení Dublin III nebo skutečnosti dokládající existenci systematických nedostatků azylového řízení v Bulharsku. Žalobce ve svém doplnění žaloby pouze uvedl skutečnosti uvedené ve zmíněném reportu z roku 2017, ale neuvedl žádné rozhodné skutečnosti, které by poukazovaly na existenci systematických nedostatků azylového řízení v Bulharsku v době vydání předmětného rozhodnutí.
12. K námitce opomenutí čl. 20 odst. 5 Nařízení Dublin III žalovaná uvedla, že podle tohoto článku je k posouzení podmínek zániku povinností věcně příslušný stát, u něhož byla podána první žádost o mezinárodní ochranu. Ve věci předání žalobce byl žalovaný dne 10. 5. 2019 informován Odborem azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra o obdržení souhlasu Bulharska se zpětvzetím jmenovaného cizince. Tento souhlas je součástí spisového materiálu.
13. **Ze správního spisu** krajský soud zjistil z úředního záznamu žalované ze dne 24. 4. 2019, že dne 24. 4. 2019 byla vyslána hlídka odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, na základě oznámení integrovaného operačního střediska Olomouc do areálu firmy Sigma s. r. o. v Lutíně, kam přijelo nákladní vozidlo tov. zn. Volvo, RZ X (SRB), ze kterého po zastavení a otevření ložné plochy vyběhli dva muži, dle označení utečenci a utíkají ven z areálu. Hlídka Obvodní oddělení Policie Lutín je vypátrala na autobusové zastávce a dva muži z Afghánistánu ji dobrovolně následovali na OOP Lutín. Cizinci nebyli schopni předložit cestovní doklad, popřípadě vízum. Poté byla provedena jejich eskorta na oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Přerov.
14. V evidenci policie podle otisků a v databázi AFIS nebyl žalobce zjištěn. V databázi EURODAC bylo zjištěno podání žádosti o mezinárodní ochranu v Bulharsku, v Pastrogoru.
15. Podle protokolu o ústním jednání dne 24. 4. 2019 za přítomnosti tlumočníka paštského jazyka je žalobci 22 let, pochází z Afghánistánu, odkud odešel před dvěma lety do Turecka z důvodu neustálých bojů, a proto, že okres, ze kterého pochází, ovládá hnutí Tálibán. Sám se nikdy žádných bojů neúčastnil a zabýval se zemědělskou prací na rodinném statku. Cestoval přes Pákistán a Írán. Z Turecka odjel do Bulharska a dále do Srbska. V Bulharsku byl v záchytném táboře, a aby tam mohl nějaký čas být, požádal o azyl, a proto mu brali otisky prstů. V Turecku byl přes rok a pracoval v továrně, kde se vyráběly nitě, bavlna ap. Tam si vydělával peníze na cestu do Evropy. Pak odcestoval do Srbska, kde byl přes půl roku a žil v zařízení pro cizince v obci Šed. Tam kontaktoval převaděče, kterému dal 1 700 eur a ten mu slíbil cestu do Evropy, vzal jeho a ještě jednoho kluka taxíkem na parkoviště nákladních vozidel, otevřel zadní část kamionu a šli dovnitř. Několikrát jim bylo řečeno, že kamion jede někam do Evropy a mají vystoupit tam, kde se bude z kamionu vykládat náklad. Dnes dopoledne na GPS signálu na mobilním telefonu sledovali, že se nenachází ve Francii, kam chtěli. Když vůz zastavil, rozřízli plachtu a utekli pryč. Pak je kontrolovala policie a odvezla je. V kamionu nechali při útěku nějaké věci, úmyslně, jelikož je

potřebovali především na cestu. K dotazům policie žalobce uvedl, že cílem jeho cesty byla Francie, na území České republiky je poprvé, pokud by tu měl legální pobyt, tak by tu i zůstal. V minulosti o vydání víza pro cestu do některého ze států EU nežádal, o azyl žádal v Bulharsku. Zákaz pobytu mu v EU vysloven nebyl. V ČR nemá blízké příbuzné s povoleným pobytem nebo někoho, kdo by se o něj postaral, ani v EU nemá žádné blízké příbuzné. Cestovní doklad nikdy neměl. Věděl, že bez platného cestovního dokladu, víza nebo povolení k pobytu není oprávněn překračovat hranice jednotlivých zemí a vstoupit na území ČR, ale neměl jinou možnost. V minulosti v zemi svého původu ani nikde jinde nebyl stíhaný policií, ani souzen. Má u sebe 50 eur. Na území ČR nemá sociální, ekonomické, kulturní nebo podobné vazby. Žalobce dodal, že by chtěl, aby ho co nejdříve pustili a mohl pokračovat do Francie.

16. Podle protokolu ze dne 24. 4. 2019 V. P., řidič předmětného nákladního vozidla, vypověděl, že v Srbsku naložili náklad, vykládali v Lutíně a následně měli pokračovat do Belgie, cestou nestavěli. Na hranicích náklad nikdo nekontroloval a snad nefungoval ani rentgen (hranice Srbska a Maďarska). Po příjezdu do Lutína se šli nahlásit skladníkovi a přitom si všiml, že nahoře je z plachty vidět postava do půl těla, za chvíli byli nahoře dva lidé, kteří seskočili z nákladního vozidla. Řidič to říkal skladníkovi, aby zavolal policii, že měli dva černé pasažéry. S kolegou se je snažili chytit, ale oni utekli. S policisty našli v nákladovém prostoru zavazadla a igelitový pytlík s odpadky. Majitel společnosti bude uplatňovat škodu z poškození plachty u pojišťovny. Zatím toto nikdy neřešili. Shodnou výpověď poskytl i druhý, střídající řidič nákladního vozidla.
17. Provedené výpovědi řidičů a časy průjezdu Českou republikou potvrdil výpis transakcí Ředitelství silnic a dálnic – mytného systému.
18. K žádosti o prověrku v evidencích Bulharské republiky k osobě žalobce společné centrum Mikulov – Drasenhofen sdělilo na základě údajů z Bulharska, že žalobce není veden v bulharských databázích. Po sdělení identifikačního čísla z databáze EURODAC Interpol Sofie sdělil, že žalobce je podle daktyloskopických údajů veden pod jménem Z. L. s datem narození X a dne 12. 12. 2018 požádal o vydání cizineckého dokladu, který byl zneplatněn dne 28. 1. 2019, protože žalobce opustil zařízení dočasného ubytování a jeho uprchlický status mu v tento moment byl zamítnut. Otisky prstů mu byly sejmuty v rámci běžné kontroly dne 12. 12. 2018 v uprchlickém táboře Pastrogor.
19. Cizinec cestující s žalobcem byl předán zpátky do Slovenské republiky. K osobě žalobce Ministerstvo vnitra Slovenské republiky sdělilo, že ho nepřevzme, protože žalobce požádal o azyl v Bulharsku.
20. Podle rozhodnutí žalované ze dne 26. 4. 2019 byla žalobci podle § 50a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců uložena povinnost opustit území České republiky, a to do 30 dnů od ukončení zajištění, nebude-li žalovaná postupovat podle Nařízení Dublin III.
21. **Podle žalobou napadeného rozhodnutí** byl dán důvod pro aplikaci nařízení Dublin III, protože žalobce vstoupil dne 24. 4. 2019 na území České republiky neoprávněně a současně bylo potvrzeno, že byl žadatelem o azyl na území Bulharska. Žalobce vstoupil na území České republiky bez víza či jiného oprávnění, které by ho opravňovalo k pobytu na území. Tím porušil povinnost cizince podle § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců a dopustil se přestupku podle § 156 odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Proto žalovaná vydala dne 26. 4. 2019 rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR. Žalobce byl veden jako žadatel o přiznání mezinárodní ochrany v Bulharsku a měl se na území zdržovat do doby, než bude

rozhodnuto o jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Tyto skutečnosti zakládají důvod pro zahájení řízení podle nařízení Dublin III, v průběhu kterého bude rozhodnuto o předání žalobce na území příslušného členského státu EU, v daném případě do Bulharské republiky.

22. Spisovým materiálem bylo doloženo, že první bezpečnou zemí, kde byl žalobce veden jako žadatel o mezinárodní ochranu, byla Bulharská republika. Tato země je zemí příslušnou k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu a je v souladu s dublinským nařízením povinna žadatele přijmout zpět na své území, a to i v případě, kdy řízení o jeho žádosti bylo již ukončeno. Bulharsko je povinno žalobce přijmout zpět za podmínek stanovených v čl. 23 až 25 a 29 a v souladu s čl. 18 odst. 1 písm. d) nařízení Dublin III. Podle čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III mohou členské státy zajistit dotyčnou osobu za účelem jejího přemístění podle tohoto nařízení, existuje-li vážné nebezpečí útěku na základě posouzení každého jednotlivého případu, a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná mírnější donucovací opatření.
23. Při rozhodování o zajištění dospěla žalovaná k závěru, že v daném případě existuje nebezpečí útěku žalobce, neboť ten dle zjištění byl žadatelem o mezinárodní ochranu v Bulharské republice a měl povinnost setrvat na jejím území až do skončení řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. To, že nehledal ochranu v podobě azylu v Bulharsku, je patrné z jeho následného jednání, kdy namísto toho, aby se zdržoval na území Bulharska do skončení řízení o jeho žádosti, pokračoval dále ve své cestě do cílové země, tedy do Francie. Žalobce na území EU vstoupil bez platného cestovního dokladu a víza či povolení, a bez tohoto povolení měl v úmyslu cestovat až do Francie. Žalobce rovněž nemá pro pobyt na území ČR žádné vízum či jiné oprávnění a nemá zde zajištěno ubytování. Jeho skutečným cílem cesty byla vždy Francie. Popsaným jednáním, kdy žalobce úmyslně vstoupil na území EU bez cestovního dokladu, potřebného víza či povolení a poté opětovně pokračoval přes Srbsko, Maďarsko a Slovensko do ČR bez potřebných dokladů pro vstup na území ČR, žalobce dal zřetelně najevo, že nebude skutečně dobrovolně vyčkávat na území ČR do doby, než bude předán do země, která je příslušná k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce při své cestě neoprávněně vstoupil na území Srbska, Maďarska, Slovenska a následně i ČR s cílem neoprávněně vstoupit na území dalších členských států EU tak, aby se dostal až do Francie. Svým jednáním žalobce prokázal, že v úsilí o dosažení svého cíle nemá sebemenší zábrany porušovat právní předpisy upravující vstup a pobyt cizinců na území států EU. Toto jednání, kterého se žalobce dopustil i v minulosti, kdy vstoupil neoprávněně na území Bulharské republiky, nedává záruku, že bude skutečně dobrovolně vyčkávat na území ČR do doby, než bude předán do země, která je příslušná k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaná dospěla k závěru, že v případě žalobce existuje vážné nebezpečí jeho útěku a pokračování jeho cesty do Francie.
24. Žalovaná se zabývala otázkou, zdali by v daném případě postačovalo uložení zvláštního opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b zákona o pobytu cizinců a dospěla k tomu, že je dostatečně odůvodněn závěr pro vydání rozhodnutí o zajištění, protože z prokázaného jednání žalobce vyplynulo, že by mírnější donucovací opatření nebyla účinná a uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců je z hlediska jednání žalobce nedostačující. Žalobce na území ČR nemá hlášený pobyt, nemá na území zajištěno ubytování, nemá dostatek finančních prostředků a s vědomím, že nevlastní platné vízum nebo povolení k pobytu, vstoupil na území ČR,

čímž porušil jednu z elementárních povinností cizince pobývajících na území ČR. Žalobce nemá ani dostatek finančních prostředků ve výši předpokládaných nákladů spojených s případnou realizací předání a v ČR nežije žádný jeho příbuzný či známý, který by žalobce ubytoval, případně za něj finanční záruku složil. V tomto konkrétním případě žalobce není schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření a současně existuje odůvodněná obava, že by uložením zvláštního opatření byl ohrožen výkon jeho předání. Žalobce opustil Bulharskou republiku, která žalobci nabídla ochranu, a pokračoval ve své nelegální cestě do Francie. Je zřejmé, že uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle citovaného ustanovení by se v tomto případě zcela minulo účinkem. Na podporu svého právního názoru žalovaná odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 5 A 33/2011-18, podle kterého u cizince, který nemá na území ČR stálý pobyt, ani nemá dostatek peněz, takové opatření použít nelze, a navíc toto opatření nesmí ohrozit správní vyhoštění, typicky určitou důvěru, která je oslabena vůči cizinci, který již v minulosti nerespektoval své povinnosti a svévolně opustil území. Dále žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2014, č. j. 7 Azs 8/2014-20, podle kterého uložení zvláštního opatření musí být upřednostněno před zajištěním cizince, nicméně pouze pokud lze předpokládat, že cizinec bude schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon správního vyhoštění; nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu jsou pak zcela samostatnými důvody pro učinění závěru, že nestačí uložení zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

25. Žalovaná se dále zabývala tím, zdali je předání potencionálně možné a zdali nebude nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života žalobce. Žalobce je v produktivním věku a je zdravotně v pořádku a svobodný. Dle jeho slov nikdy v ČR nebyl a nemá zde žádné známé ani příbuzné. To znamená, že nemá v ČR žádné rodinné vazby. Délku jeho pobytu na území lze počítat v rádech hodin, takže je vyloučeno, aby si žalobce vytvořil silnější vazby v ČR, které by byly překážkou jeho umístění do zařízení pro zajištění cizinců a následného přemístění do Bulharska. Vzhledem ke krátké době pobytu žalobce na území ČR je také vyloučeno, aby si na území vytvořil kulturní či sociální vazby intenzitou překračující vazby k zemi původu. Žalobce žádné finanční prostředky nemá. Není schopen si tedy zajistit ubytování, stravu a základní hygienické prostředky. Bez cestovního dokladu a víza či povolení k pobytu a zdravotního pojištění je vyloučeno, aby si byl schopen finanční prostředky na svou obživu a ubytování legálně obstarat. V případě žalobce je vyloučen dobrovolný návrat do Bulharska, neboť nemá finanční prostředky na zajištění letenky, a jakýkoli jiný způsob pozemní dopravy by měl za následek opětovný nelegální vstup do sousedních zemí. Proto měla žalovaná za to, že zajištěním žalobce a jeho umístěním do zařízení pro zajištění cizinců nedojde k porušení práv na jeho rodinný či soukromý život a toto zajištění není nepřiměřené vzhledem k okolnostem případu.
26. Žalovaná zjistila, že se žalobcem bylo zahájeno řízení o udělení azylu v Bulharsku. Bulharsko je bezpečnou zemí, která dodržuje právní předpisy zabývající se ochranou uprchlíků a bude s ní zahájeno řízení o předání podle nařízení Dublin III. Proto dospěla žalovaná k závěru, že předání žalobce v době trvání zajištění je uskutečnitelné, neboť této realizaci nebrání v době rozhodování o zajištění žádná překážka.
27. Podle oznámení o průběhu řízení podle nařízení Dublin III Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 10. 5. 2019, dne 3. 5. 2019 Ministerstvo vnitra obdrželo

souhlas Bulharska se zpětvzetím žalobce a ČR má 6 týdnů na realizaci předání žalobce do Bulharska, tj. do 14. 6. 2019. V nejbližších dnech budou se žalobcem provedeny správní úkony, na základě kterých mu bude předáno rozhodnutí o jeho přemístění do Bulharska. Proto Ministerstvo vnitra požádalo o prodloužení zajištění žalobce do 14. 6. 2019.

28. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 172 odst. 5 věta druhá zákona o pobytu cizinců bez jednání, neboť žádný z účastníků řízení nenavrhл nařízení jednání a ani soud nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
29. Napadené rozhodnutí žalované **soud přezkoumal** v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění účinném ke dni vydání rozsudku (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d) odst. 2 věty druhé a třetí v § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout jen k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
30. Soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
31. Nejprve se soud zaměřil na námitky týkající se reálnosti předání žalobce do Bulharska a tvrzených systémových nedostatků tamních azylových řízení a přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu.
32. K povinnosti správních orgánů při rozhodování o zajištění zkoumat, zda je předání reálné, existuje poměrně rozsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu. Jeho rozšířený senát v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, dostupném na www.nssoud.cz, vyslovil, že „[s]právní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona ... o pobytu cizinců ... možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“
33. V rozsudku ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016-27, Nejvyšší správní soud upřesnil, že „[p]ři posuzování otázky zákonnosti zajištění cizince za účelem předání do státu příslušného pro vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu je správní orgán povinen zahrnout do svých úvah i otázku faktické a právní uskutečnitelnosti takového předání. Musí se proto zabývat i tím, zda nejsou v případě státu, do nějž má být cizinec předán, naplněna kritéria podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Zajištění osoby totiž představuje významný zásah do jejích práv a svobod a může být realizováno nejen za podmínky, že to umožňuje zákon, ale také pouze v případě, že je to nezbytné k naplnění zákonem stanoveného účelu tohoto opatření. Řízení o zajištění je přitom správním řízením, v němž má být účastníku z moci úřední uložena povinnost, proto je správní

orgán podle § 50 odst. 3 správního řádu povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti, svědčící ve prospěch i neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Případnou existenci systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v zemi, kam má být cizinec předán, se proto správní orgán musí zabývat vždy z úřední povinnosti.“

34. Z citované judikatury tedy jednoznačně vyplývá povinnost žalované zkoumat, zda je předání žalobce do jiného členského státu alespoň potenciálně možné, přičemž se musí zabývat překážkami, které jí byly v době rozhodování známy nebo které vyšly v řízení najevo. Současně se také z úřední povinnosti musí zabývat případnou existencí systematických nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v jiném členském státě EU. Tato povinnost není nijak vázána na obsah tvrzení zajišťovaného cizince, neboť podle § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, (dále jen „správní řád“) musí žalovaná zkoumat, zda nejsou naplněna kritéria čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III stanovená v jeho druhém pododstavci, *ex offio* (tedy z úřední povinnosti).
35. Se žalobcem lze tedy souhlasit v tom, že žalovaná měla povinnost zabývat se reálností jeho předání do jiného členského státu EU podle nařízení Dublin III. V této souvislosti ovšem soud zdůrazňuje, že pravomocí vést řízení o předání žalobce do jiného členského státu EU není nadána žalovaná, nýbrž Ministerstvo vnitra, které určuje, do jakého členského státu bude dotyčný předán a s takto určeným státem následně předání vyjednává. Dále je třeba si uvědomit, že rozhodnutí o zajištění je vydáváno jako první úkon v řízení, ve velice krátkých lhůtách, a navíc v době, kdy ještě Ministerstvo vnitra nezahájilo vlastní řízení o předání cizince, resp. nestanovilo konkrétní stát, kam bude cizinec předán. Tyto skutečnosti pak ovlivňují i možnosti žalované při zkoumání reálnosti předání cizince do jiného členského státu EU.
36. V projednávané věci ze zjištění žalované na základě shody otisku prstů i z vlastní výpovědi žalobce vyplynulo, že v minulosti požádal o udělení mezinárodní ochrany v Bulharsku. Podle těchto zjištění žalované přicházelo v úvahu předání žalobce do Bulharska. Po žalované, která k tomu není nadána pravomocí, nelze požadovat, aby sama zkoumala, do kterého členského státu EU by žalobce teoreticky mohl být předán podle nařízení Dublin III, proto považuje soud za zcela dostatečné, pokud žalovaná hodnotila realizovatelnost předání a existenci případných překážek pouze ve vztahu k Bulharsku.
37. Žalobce ve správním řízení žádné námitky proti předání do Bulharska nevznsl. V době rozhodování žalované bylo prokázáno pouze to, že státem příslušným k posuzování jeho žádosti o mezinárodní ochranu je Bulharsko, a to na základě shody otisků jeho prstů v systému EURODAC. Ve správním ani soudním řízení správním skutečnost, že vydání žalobce do Bulharska je nepřipustné, prokázána nebyla.
38. Z hlediska oprávněnosti žalované rozhodnout o zajištění žalobce považuje soud za klíčové to, zda existuje alespoň jeden stát, který je příslušný k rozhodnutí o jeho žádosti a kam je předání žalobce alespoň potenciálně možné, tj. stát, u kterého není předání *a priori* vyloučeno z důvodu systematických nedostatků azylového řízení či podmínek přijetí žadatele o mezinárodní ochranu. Žalovaná z tohoto pohledu z úřední povinnosti posoudila Bulharsko, kde žalobce již v minulosti o mezinárodní ochranu požádal, a vyhodnotila reálnost potenciálního předání.

39. Žalovaná u Bulharska neshledala systematické nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Na straně 5 napadeného rozhodnutí výslovně uvedla, že Bulharsko je bezpečnou zemí, která dodržuje právní předpisy zabývající se ochranou uprchlíků a bude s ní zahájeno řízení o předání podle nařízení Dublin III a že dospěla k závěru, že předání žalobce v době trvání zajištění je uskutečnitelné, neboť této realizaci nebrání v době rozhodování o zajištění žádná překážka.
40. Ani zdejšímu soudu ke dni vydání rozsudku, ani kde dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované z úřední činnosti není známa žádná informace, ani žádný rozsudek krajského nebo Nejvyššího správního soudu, případně jiného členského státu EU nebo jakékoli konstatování Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky či vrcholného orgánu EU, ze kterých by vyplývalo, že by v Bulharsku docházelo k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatele. Z databáze Nejvyššího správního soudu je známo, že Česká republika vede tzv. dublinská řízení, na základě kterých jsou žadatelé o udělení mezinárodní ochrany, neoprávněně pobývající na území České republiky, předáváni do Bulharska (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 1. 2018, č. j. 41 A 3/2018-32, který byl vydán později než zpráva doložená žalobcem; z předcházejících k Bulharsku srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2017, č. j. 1 Azs 142/2017-90). Přemístění žalobce je v souladu s čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, nedostatky podle tohoto článku nebyly zjištěny a předání je možné. V tomto ohledu je podle názoru soudu odůvodnění napadeného rozhodnutí v daném případě, i s ohledem na absenci námitek žalobce ve správním řízení, zcela dostačující a přezkoumatelné.
41. Žalovaná posuzuje reálnost předání pouze předběžně. V této souvislosti je třeba zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2017, č. j. 4 Azs 31/2017-54, podle kterého *„Policie České republiky je při zajištění cizince povinna zkoumat, zda neexistují překážky, které by bránily jeho předání do jiného členského státu ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013, a to v tom rozsahu, zda není předání a priori vyloučené. Jedná se tak o předběžné zjišťování existence překážek, které budou ještě zevrubně zkoumány v navazujícím řízení.“* Této povinnosti žalovaná v projednávané věci dostála. Žalobce v průběhu správního řízení neuváděl žádné skutečnosti, které by jakkoli nasvědčovaly tomu, že v Bulharsku existují systematické nedostatky týkající se azylového řízení nebo podmínek pro přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu. Podle názoru soudu by podrobnější zkoumání těchto otázek v řízení o zajištění žalobce vzhledem k absenci relevantních tvrzení z jeho strany jednoznačně překračovalo rámec tohoto řízení i kompetenci žalované, neboť zevrubné zkoumání případných překážek předání cizince přísluší správnímu orgánu, který povede vlastní řízení o předání.
42. Na údajné systematické nedostatky, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů v Bulharsku, žalobce poprvé poukázal až v žalobě, proto podle názoru soudu nelze žalované vytýkat, že se těmito skutečnostmi více nezabývala. Za situace, kdy žalobce nijak neupřesnil, jak konkrétně ho měly jím popisované skutečnosti zasáhnout, soud dospěl k závěru, že tato obecná tvrzení nejsou způsobilá vyvrátit (toliko předběžný) závěr žalované o reálnosti naplnění účelu zajištění, tj. předání žalobce do Bulharska. Žalobce v žalobě pouze citoval ze zprávy, která v okamžiku zajištění žalobce byla již více než rok stará, tedy nikoli aktuální. Soud ji proto vyhodnotil jako irelevantní.
43. Zbavení osobní svobody jednotlivce musí být vždy výjimečným opatřením, při nemožnosti uplatnit mírnější donucovací prostředky, musí trvat co nejkratší dobu a být

úzce spjato s účelem zajištění. Tyto požadavky však byly v projednávané věci naplněny. Žalobce ostatně netvrdil, že by existovala nějaká konkrétní možnost uplatnit mírnější donucovací prostředky, ani že by doba trvání zajištění byla nepřiměřeně dlouhá. Soud připomíná, že žalobce v České republice nikoho nemá a nedisponuje ani cestovními doklady a vízy, které by mu umožnily Českou republiku opustit a legálně se dostat do Francie. Jedinou jeho možností tak je vyčkat oficiálního předání v zařízení, které k tomu slouží a do něhož byl při splnění zákonných podmínek umístěn, tj. v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty.

44. Soud uzavírá, že v souladu se závěrem uvedeným v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29, č. 3773/2018 Sb. NSS, má správní orgán povinnost otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat i bez námítky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán, existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti.
45. Rozšířený senát také zdůraznil, že společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu, že všechny státy, které se na něm podílejí, dodržují základní práva, a že si členské státy mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat. Je tedy vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí. Možnost vyvrácení domněnky nicméně neznamená, že jakékoli porušení základního práva určitým členským státem se automaticky dotýká povinnosti členských států dodržovat pravidla pro určení příslušnosti k posouzení žádosti a že do tohoto určitého státu nelze žadatele přemístit.
46. Pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k tomu, že členskému státu, ve kterém byla podána žádost o azyl, by bylo zabráněno v přemístění žadatele do prvně uvedeného státu (blíže viz rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, ve spojených věcech C-411/10 a C-493/1, *N. S. a další*). Tak tomu může být při závažných excesech, nárazových či naopak dlouhotrvajících nedostacích v azylovém systému nebo v případě, že s ohledem na konkrétní okolnosti hrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení již samotným přemístěním žadatele.
47. Nedůvodná je námitka, že žalobce nelze předat do Bulharska, protože podle čl. 20 nařízení Dublin III ho Bulharsko nepřevzme z důvodu pobytu delšího než tři měsíce v Srbsku. Součástí správního spisu je výslovné a jednoznačné vyjádření Bulharska, že žalobce převezme, které Ministerstvo vnitra obdrželo dne 3. 5. 2019. Nadto žalobce neprokázal, že by pobýval více než tři měsíce v Srbsku nebo případně v jiném státě. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce byl v zařízení pro zajištění cizinců dne 12. 12. 2018, kdy mu byly sejmuty otisky prstů v souvislosti se žádostí o mezinárodní ochranu. Dne 28. 1. 2019 byl dle sdělení Bulharska doklad vydaný žalobci (pod jiným jménem) zneplatněn, protože žalobce opustil zařízení, ačkoli měl vyčkat na vyřízení jeho žádosti. Podle údajů mytných bran byl žalobce dne 24. 4. 2019 již na území ČR. Pravdivé proto není ani žalobní tvrzení, že žalobce pobýval v Srbsku více než půl roku. Ostatně, žalobce neprokázal, že byl od prosince 2018, nebo ledna 2019 do dubna 2019 právě v Srbsku.
48. S ohledem na výše uvedené soud uzavřel, že neshledal namítaná porušení zákona o pobytu cizinců, správního řádu ani dalších právních předpisů a napadené rozhodnutí považuje za dostatečně odůvodněné, tudíž zákonné a přezkoumatelné. Soud tedy v mezích žalobních bodů vyhodnotil žalobu jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

49. O nákladech řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.) a žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadovala, protože se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 13. června 2019

JUDr. Martina Radkova, Ph.D. v. r.
samosoudkyně